

У Х В А Л А
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Кононенко Людмили Володимирівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 3 частини першої статті 257 Цивільного процесуального кодексу України

м. К и ї в
1 квітня 2021 року
№ 58-2(II)/2021

Справа № 3-33/2021(74/21)

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Сліденка Ігоря Дмитровича – головуючого,
Головатого Сергія Петровича – доповідача,
Лемака Василя Васильовича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Кононенко Людмили Володимирівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 3 частини першої статті 257 Цивільного процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Головатого С.П. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Кононенко Людмила Володимирівна як суб'єкт права на конституційну скаргу повторно – у розумінні припису абзацу другого частини третьої статті 57

Закону України „Про Конституційний Суд України“ – звернулася до Конституційного Суду України з клопотанням (вх. № 18/74 від 1 березня 2021 року) визнати таким, що не відповідає статтям 1, 3, 8, 55 Конституції України, пункт 3 частини першої статті 257 Цивільного процесуального кодексу України (далі – Кодекс), згідно з яким суд постановляє ухвалу про залишення позову без розгляду, якщо „належним чином повідомлений позивач повторно не з’явився в судові засідання або не повідомив про причини неявки, крім випадку, якщо від нього надійшла заява про розгляд справи за його відсутності і його нез’явлення не перешкоджає розгляду справи“.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів випливає таке.

Кононенко Л.В. у січні 2015 року звернулася до Московського районного суду міста Харкова з позовом до Кононенка І.В. про позбавлення батьківських прав.

Московський районний суд міста Харкова 30 вересня 2015 року, зважаючи на те, що позивачку було повідомлено про розгляд справи належним чином, та її повторне нез’явлення до суду, ухвалив залишити позовну заяву без розгляду.

Апеляційний суд Харківської області ухвалою від 25 листопада 2015 року скасував ухвалу Московського районного суду міста Харкова від 30 вересня 2015 року, справу направив до суду першої інстанції для продовження розгляду.

Ухвалою Київського районного суду міста Харкова від 18 грудня 2018 року справу в частині позовних вимог Кононенко Л.В. залишено без розгляду з підстав повторного нез’явлення позивачки, якій було належним чином повідомлено про розгляд справи.

Харківський апеляційний суд постановою від 14 лютого 2019 року апеляційну скаргу позивачки задовольнив, ухвалу Київського районного суду міста Харкова від 18 грудня 2018 року скасував та спрямував справу до суду першої інстанції для продовження розгляду.

Київський районний суд міста Харкова ухвалою від 19 грудня 2019 року, залишеною без змін постановою Харківського апеляційного суду від 12 травня 2020 року, справу в частині позовних вимог Кононенко Л.В. залишив без розгляду на тій підставі, що вона не з'явилася на судові засідання, які було призначено на 27 листопада 2019 року та 19 грудня 2019 року.

Верховний Суд постановою від 11 листопада 2020 року касаційну скаргу позивачки залишив без задоволення, ухвалу Київського районного суду міста Харкова від 19 грудня 2019 року та постанову Харківського апеляційного суду від 12 травня 2020 року – без змін.

Проаналізувавши зміст пунктів 1, 2 частини другої, частини п'ятої статті 223, пункту 3 частини першої статті 257 Кодексу, Верховний Суд дійшов висновку, що „обов'язковими умовами для застосування пунктом 3 частини першої статті 257 ЦПК України процесуальних наслідків повторної неявки позивача в судове засідання є одночасно його належне повідомлення про час і місце судового засідання та відсутність заяви позивача про розгляд справи без його участі в судовому засіданні“.

Верховний Суд зазначив, що „праву особи на справедливий і публічний судовий розгляд [її] справи упродовж розумного строку кореспондує обов'язок добросовісно користуватися наданими законом процесуальними правами, утримуватись від дій, що зумовлюють затягування судового процесу. <...> Судами встановлено, що розгляд справи відкладався неодноразово, серед іншого, у зв'язку із неявкою Кононенко Л.В. у судові засідання. <...> Кононенко Л.В. була належним чином повідомлена про розгляд справи, який було призначено на 27 листопада 2019 року та 19 грудня 2019 року, оскільки з наявних у матеріалах справи документів, поданих останньою, та дзвінка її представника вбачається, що така була обізнана про дати вказаних судових засідань, <...> заяв про розгляд справи за її відсутністю не подавала“. Верховний Суд також звернув увагу на те, що „право Кононенко (Галич) Л.В. на доступ до суду не є порушеним, оскільки після усунення умов, що були підставою для

залишення позову без розгляду, позивач має право звернутися до суду повторно відповідно до частини другої статті 257 ЦПК“.

3. Кононенко Л.В. стверджує, що внаслідок застосування в остаточному судовому рішенні в її справі пункту 3 частини першої статті 257 Кодексу було порушено гарантовані їй Конституцією України права, а саме „право на те, що Україна є соціальною та правовою державою, що визначено статтею 1 Конституції України“, «право на те, що відповідно до частини 1 статті 3 Конституції України „Людина, її життя та здоров’я визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю“», «право на те, що відповідно до частини 1 статті 3 Конституції України „Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов’язком держави“», „право на те, що відповідно до статті 8 Конституції України в Україні визнається і діє принцип верховенства права, Конституція України має найвищу юридичну силу, Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй, Норми Конституції України є нормами прямої дії“, „право на те, що відповідно до частини 1 статті 55 Конституції України Права і свободи людини і громадянина захищаються судом“.

4. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77); конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб’єкта

права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55).

Суб'єкт права на конституційну скаргу просить перевірити пункт 3 частини першої статті 257 Кодексу на відповідність, зокрема, статтям 1, 3, 8 розділу I „Загальні засади“ Конституції України, які не містять приписів, що гарантують ті чи інші права людини і громадянина. Право на судовий захист, гарантоване частинами першою, другою статті 55 Конституції України, Кононенко Л.В. реалізувала, про що свідчать додані до конституційної скарги копії судових рішень.

Із аналізу конституційної скарги випливає, що Кононенко Л.В. фактично висловлює незгоду з остаточними судовими рішеннями, ухваленими в її справі, що свідчить про невідповідність конституційної скарги вимогам пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Кононенко Людмили Володимирівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 3 частини першої статті 257 Цивільного процесуального кодексу України на підставі пункту 4

статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**